

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corona Avrea Svper Mithram Romani Pontificis

Raynaud, Théophile

Romae, 1647

Punctum X. Ostenditur, Patres primatui S. Pauli non esse suffragatos.
Offuciæ circa nonnullos discußæ; Vox omnium Patrum communis, solum
S. Petrum esse Ecclesiæ caput, firmata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10481

P V N C T V M X.

Ostenditur, Patres primatui S. Pauli non esse ad stipulatos. Officia circa nonnullos discussa. Vox omnium Patrum communis, solum S. Petrum esse Ecclesie caput, firmata.

I VNC sigillatim videndum est, quanto vel potius quam nullo iure, Aduersarius, quia cautionibus propositis non inhæsit, SS. Patres in rem de qua agitur, allegarit. Et quia turbam Patrum confertissimam adduxit, quorum plerique omnes idem dicunt, ac proinde eadem responsione expediri omnes possunt, digeram in certa capita rem totam, ad vnum quodque eorum referens, Patres qui aliquid in hanc rem dixisse videbuntur; subiecturus ad finem, eos qui absque fundamento huc tracti fuerint. Ex his porro capitibus, nonnulla spectant ad ea quæ à Patribus dicta sunt de Paulo, ijs paria, quæ de S. Petro ab iisdem traduntur. Alia pertinent ad ea, quæ de Pontificibus Romanis dicta sunt à Patribus, per ordinem ad S. Paulum, æquè ac ad S. Petrum. Vnde colligi vult Aduersarius, S. Paulum fuisse caput Ecclesie, quia hodierni Pontifices ei succedunt æquè ac S. Petro. In vtraque serie dabo tantum *corda sententiarum*, vt se facturum ad vitandam prolixitatem dixit S. Cyrillus^a. Breuissimè inquam libabo, quod in singulis testimonijs erit veluti nucleus ac medulla, dimittens cætera non necessaria, ne in immensum crescat disputatio.

2 In primo ordine referendi imprimis sunt, qui dicunt, S. Paulum esse *Principem Apostolorum*, quo titulo honestatur S. Petrus tanquam caput Ecclesie. Locutus
ad

^a lib. de fid.
ad Reginas 8

lib. 2. c. 13.

p. 1. de pa-
p. cap. 11.

ad eum modum refertur S. Augustinus in Opere de peccatorum meritis ^a, ubi Aduersarius ait, S. Augustinum asserere, S. Paulum meruisse principatum Apostolatus, & constitutum esse Principem Apostolorum. Hic tamen Aduersarius sua commenta obtrudit, non D. Augustini sententiam refert. Nam D. Augustinus, tantum ait, Paulum in Euangelij prædicatione gratiam Apostolatus esse promeritum. De æquiparatione autem Pauli cum Petro quoad primatum Ecclesiæ, & de principatum Pauli supra alios Apostolos, prorsus silet. Allegat quoque Aduersarius Mosem Barcephan ^b, quia referens locum quendam S. Pauli, vocat eum *Apostolorum Principem*: Verum Mosis sensus est, Paulum fuisse antonomasticè Apostolum, & laboribus in prædicatione Euangelij exantlatis, (vt D. Hieronymus egregiè expendit ad illud Amos c. 5. *qui vocat aquas maris*) omnium faciliè Principem. Item adducit Aduersarius Prudentium, quia SS. Petrum & Paulum vocat *Apostolorum Principes*. Quod quantum attinet ad S. Paulum, accipiendum est de præcellentia prædicationis, & laborum pro Euangelio exceptorum immensitate, qua alios Apostolos superauit. Et poterat Prudentium hymno de S. Laurentio hæc allegans Aduersarius, non præterire, quod eo ipso loco, cum Paulo adscribat vocationem gentium, de Petro seorsim à Paulo ait, *Alter cathedram possidens primam, recludit creditas æternitatis ianuas*; quod est iugulare Aduersarij sententiam, tam manifestè, vt non supersit tergiversationi, aut effugio locus. Urget præterea pro se Aduersarius S. Bernardum, vocantem hos Apostolos, *Principes mundi, & Principes Apostolorum, ac summos Apostolos*: quæ omnia quantum attinet ad S. Paulum faciunt sensum quem dixi: Et mirum est allegari potuisse ab Aduersario S. Bernardum, qui tam perspicuè est in contrarium, vt infra videbimus. Eodem modo exponendum est, quod S. Hierony-

ronymus, ab Aduersario adductus, vocat SS. Petrum & Paulum *Apostolorum Principes*.

3 Locutio alia proximè discussæ affinis, videtur ab Aduersario, qua SS. Petrus & Paulus dicuntur *culmen Apostolicum* à Fortunato in carminibus^a, quæ iuxta Aduersarium S. Gregorio Magno ex suprema in Sedē Apostolicam reuerentia inscripsit. Eo autem loquendi modo, plerumque designari Pontificatum Romanum, obseruat Aduersarius. Sed frustra connititur illum sensum ei apud Fortunatum locutioni subijcere; cum Fortunatus aliud non intenderit, quàm hos præcellere inter Apostolos; & esse, vt aliter ait, *Prima ministerij radiantia vasa superni*. Nec aliò spectat illud eiusdem Fortunati, *Prima tenent terris, & utriusque priora supernis. Dogmatis ore pares, & sedis honore curules, Ambo triumphantes*: quibus verbis de triumpho tantùm prolatis, Aduersarius S. Pauli primatum ineptè superstruit, quem disertè reijcit Fortunatus, clarè & verbis conceptis tradens, S. Petrum fuisse gradu celsiorem S. Paulo, licet Paulus doctrina, idest prædicationis munere superaret B. Petrum. Hic pro Petro concitatur Aduersarius, quia doctrinam sumpsit pro cognitione & scientia, de qua negat Petrum Paulo concessisse. Hoc nunc nostra non refert, quia non pertinet ad præsens institutum. Discutitur autem latè à Didaco de Cea in *Archielog. pag. 744*. Sed circa inscriptionem carminum Fortunati, factam S. Gregorio Magno ex reuerentia in Sedem Apostolicam, vt Aduersarius dixit, notanda obiter est eius hallucinatio, qui cum tantoperè velit in Patribus versatus videri; Gregorium Turonensem, cui reuera Fortunatus ea carmina inscripsit, transformauit in S. Gregorium Magnum. Nec refert, quod Fortunatus Gregorium illum appellet *Papam*. Norunt enim, vel qui nondum ære lauantur, nomen

Pape

^a lib. 3. de vi.
et S. Martini.

Papæ ante Gregorium VII. non fuisse Romano Pontifici peculiare. Itaque constat, Aduersarium ostentare exquisitam SS. Patrum notitiam, reuera autem satis in eis hospitem esse: id quod ex alijs item, & iam notatio, & postea notandis licet deprehendere. Sed insistamus rei præfenti.

4 Præter argumentum ductum ex Principatu Apostolorum, & culmine Apostolico, vrget Aduersarius *principatum Ecclesie* S. Paulo tributum à Gaufrido, atque Ruperto, necnon à Maximo Taurinensi, Laurentio Iustiniano, & Hilario Arelatensi. Et idem sonat, quod Petrus Damiani vocat S. Paulum *presidentem omnium Ecclesiarum*. Mirum tamen est, Gaufridum potuisse pro S. Pauli primatu proferri, cum eo ipso loco, diuersè soli S. Petro tribuat primatum & principatum Ecclesie: Paulo autem non tribuat, nisi principatum doctrinæ, id est præcellentiam in docendo.

^a l. 6. de oper. Spiritus sancti cap. 10.
^b ibid. lib. 5. cap. 7.
^c lib. 6. cap. 9.

^d lib. 2. in Romanam cap. 3.

Rupertus vocat quidem, SS. Petrum & Paulum *Principes Christianæ pietatis, & Principes Apostolorum, ac Magistros militiæ Christianæ*^b, & confert eos (vt vocat) *spirituales fratres* Romulo ac Remo discordibus, oppositos. Sed hæc quid ad institutum? aut quorsum trahuntur ab Aduersario in rem suam? Illud apparet huic instituto aptius, quod Rupertus alibi^d ait; Romam per hos Beatos Apostolos caput altiùs extulisse cunctis Ecclesijs, quod idem sonat, atque esse Principem Ecclesiarum, etiam per S. Paulum: & addit latiùs dominari per omnes gentes sacram Pontificum eius linguam, quàm dominata fuerit Cæsarum purpura. Facile tamen est perspicere, nihil hæc ad stabiliendum S. Pauli primatum conferre, cum præcellentia Romanæ Ecclesie, quatenus à S. Paulo deriuata, referatur tantùm ad præcellentissima eius merita. Quod verò addebatur de Pontificum Urbis

Ro-

Romæ lingua & dominatu, apud Aduersarium sordet manifesta falsatione. Nam illud *Pontificum eius*, vertit Gallicè *de ces Pontifes*: quo pacto SS. Petrus & Paulus denominantur Romani Pontifices. Ventendum verò fuerat *de ses Pontifes*, quia Rupertus aperte agit de Romanis Pontificibus Constantinum subsecutus, quos ait latius spiritualiter exinde dominatos, quàm Cæsares dominati essent temporaliter. Itaque vnus literæ mutatione, Aduersarius Rupertisensum peruertit. Vt videas rectè monuisse SS. Basilium^a, atque Chryostomum^b, post Origenem^c, etiam literas & apices, ac syllabarum minutias, permagni esse in sacris momenti.

S. Maximus allegat item pro se Aduersarius, quia vocauit hos SS. Apostolos *Regni Christi Principes*, siue *Principes omnium Ecclesiarum*. Id quod etiam ait Laurentius Iustinianus. Sed Ecclesia quosuis Apostolos vocat *Ecclesiarum Principes*: neque tamen omnes agnoscit pro summis capitibus. Disertè verò S. Maximus^d, supremam in Ecclesia auctoritatem soli Petro assignat. Paulo autem adscribit vbertatem scientiæ, quàm vtcumque dici posse *clauem scientiæ* affirmat: vt posset dicere, Sanctum quoque Paulum clauem accepisse.

Quoad Hilarium Arelatensem, quem in eandem cum Maximo sententiam adducit Aduersarius, prætereundum non est, hallucinatum esse hominem tantam in Patrum lectiōe peritiā suo iudicio adeptum; cum ait, deberi Hilario Arelatensi Præsuli, hosti infensissimo semipelagianorum, libros illos insignes *de prædestinatione Sanctorum*, & *de dono perseuerantiæ*, quos S. Augustinus à Prospero, & Hilario interpellatus conscripsit. Non ita est; Imò S. Hilarius fuit præcipuus è Gallis illis semipelagianismi fautoribus, & D. Augustino obstrepentibus, vt euidenter ex ipsa Prosperi, & Hilarij Epistola probaui, purgans Valerianum Cemeliensem^e. Et aperte quoque

^a lib. de Spir. sanct. inicio.

^b hom. 15. 18.

^c 21. in Gen.

^c homil. 2. in Iorem.

^d homil. de Apost.

^e in sim. d. Joseph. 112.

^e cap. 4. nu. 2.

T idem

idem habetur ex subiunctione S. Hilarij ad Prosperum. Nam S. Hilarius, vt ex ea Epistola liquet, iam tunc erat Episcopus Arelatensis, tantæ autem Sedis Antistes, non fuisset subiunctus Prospero, quem Gelasius & omnes veteres nunquam Episcopum vocant, sed duntaxat Religiosum virum. Ago de Prospero S. Augustini partiaro, & Cassiani impugnatore: quamuis alios fuisse Prosperos Doctores Sanctos, Episcopatum Regij in Æmilia, & Regij in Gallia insignes, non eo inficias. Sed hæc aliàs.

6 Principatui de quo hactenus, affinis est primatus, quem Aduersarius S. Paulo vendicat ex Nazianzeno, Chrysofomo, & Iacobo Cardinale. Nazianzenum allegat, quia dixit de S. Paulo ^a, quod fuit primus post Christum, *πρώτος ἀπὸ Χριστοῦ*. Hic profectò Aduersarius frontem attriuit. Nam verba Nazianzeni latinè expressa, tantum ferunt, Paulum primum post Christum, non abnuisse fieri anathema pro fratribus. Vbi fides? ubi pudor hæc elegantis, & vt fucum augetet, Græcas voces quasi maiore emphasi grauidas, referentis pro primatu S. Pauli in Ecclesiam? Nec maiori fide adduxit Chrysofomum, quia dixit ^b, Paulum ex nouissimo factum primum *ἔσχατον πρώτων*. Græca sententia integrè reddita, omnia alia à scopo Aduersarij habet *πᾶσιλος* (inquit Chrysofomus) *ἢ ἔσχατον πρώτων, ἢ ἀπὸ ἐπιτρομέτων τέλειος*. Vossius Latinè sic ista vertit: *Paulus ex nouissimis primus, ex abortiuus perfectus vir*. Comparatio hæc est, non Pauli cum Petro, sed Pauli cum nouissimis, idest post Christi ascensionem vocatis, & abortiuus Apostolis: idest supra numerum duodenarium allectus. Vulgò enim ex vsu Romano, vt est apud Suetonium in Augusto ^c, sic allecti dicebantur *abortiui*. Eaque ratione Apostolus Cor. 15. *ἔσχατον* dixit iuxta Baronium ^d. Quanquam quia Paulus ad Græcos tunc scribebat, atque adeò ad Romanas formulas non alludebat, verosimilius est, quod ad eum

cap. 10.
cap. 11.
cap. 12.

^b homil. in SS.
XII. Apostol.

^c cap. 39.

^d anno 44.

eum locum insinuat Chrysoftomus, Paulum scilicet se dixisse abortiuum, quia extra tempus natus erat, Christo Patre iam in coelum digresso. Inter hos ergo nouissimos & abortiuos, primus à Chrysoftomo dictus est Paulus; non autem in comparatione ad Petrum, quasi dixisset Chrysoftomus, *Paulus primus est omnium*; qua ratione, etiam S. Petro praeiret.

7 Iacobus Cardinalis S. Georgij, Caëtanus, quem pro se adducit Aduersarius, tanquam in actu signato ad stipulatum primatum S. Pauli, male prorsus allegatur. Vocat ille quidem * SS. Petrum & Paulum, *surgentis bases Ecclesiae*. Sed hoc quantumuis ab Aduersario vrgeatur, nihil ad rem facit. Ad rem praesentem esse videtur, quod maximè vrget Aduersarius ex hoc authore, aptante Responsorium Ecclesiasticum de Agnis nouellis fontes aduentibus, ad hos SS. Apostolos; quos & fontes vocat, & *Religionis apices, fidei Conditores, auctoritatis praeduces, Urbis Compatronos, eiusdem loci primatu triumphantes*. En Pauli primatum. Triumphum hic sibi canit Aduersarius: sed ridiculè. Nam ibi scriptor admodum horrens & hispidus; non agit de primatu personarum, sed de primatu siue praecellencia loci, siue urbis ad quam diuinitus missi erant, mortem passuri: Sensusque est, Sanctos hos Apostolos, eodem die ac loco orbis vniuersi primo, passos esse martyrium. [Sub eiusdem (inquit) Iudicis seruitio, eiusdem lucis alacritate, eiusdemque loci primatu, Romam diuini nutus radiante fulgore missi, roseis redimiti laureis, triumphauere.] Cautè verò dissimulauit Aduersarius, quod idem author ^b, disertè soli S. Petro tribuit primatum. Locus est & styli scabritie, & mendositate Codicum obscurus. Sed mens authoris est clara. [Congruè (inquit) eximij Petri & Cepha insigne precantur decus. Enim verò ista fidei origo, suæque fundamentum Ecclesiae à Christo

^a lib. de Tubileo.

^b cap. 11.

caput erectum est. Rursumque ligandi quideumque solvendiue vberimum posse à Deo in successione concessum, transactumque in eius persona, quis ambigat? At detestabile prorsus ingratum esse. Coeterum non tam Apostolorum præcipuus autoritate, quam iure merito, martyrijque seueritate, ac insuper præpollentis Romanæ Ecclesiæ fastigij proponas, ne inter Ceraniarum fluctus præcellis absorbeat navis ipsius refugij tutamen præsidiumque. Decet itaque Pastor Ecclesiæ domum tuam sanctitudo, & Cōapostoli Pauli laudatio.] Hinc liquet, quàm hinc Author non stet ab Aduersarij partibus.

8 Nomenclatio *capitis* ex qua prætereà Aduersarius pro summo S. Pauli Pontificatu argumentatur, refertur ab eo ex S. Cyrillo Hierosolymitano ^a, SS. Petri & Pauli bina ex æquo Ecclesiæ capita statuente. Ait enim Πέτρος καὶ Παῦλος παραγερόμενος ἡ Ἐκκλησίας πρόσταται. Quæ voces Aduersario sonant, *Capita Ecclesiæ ex æquo, Petrus & Paulus*. Hoc verò est Græca fide agere, & illudere Lectoribus Græcè minùs peritis. Nam S. Cyrillus aliud noluit, quàm hos SS. Apostolos esse in Dei Ecclesia antesignanos, Petrum quidem, vt ea ipsa catechesi ait, quia clauis cœli accepit, Paulum verò, quia in tertium cœlum sublatus, didicit arcana verba. Fuit ergo vterque in Ecclesia *προστάτης*, hoc est *eminens*, tamen solus Petrus summa Pontificia potestate est instructus, tanquam *Prælati Apostolis ipsi, & regni cœlorum clauiger*, vt alia Catechesi loquitur S. Cyrillus ^b: quem proinde Aduersarius ex suo capite confinxit S. Paulum pro Ecclesiæ capite habuisse. Parum aptè prætereà, imò planè incongruè Bedam Aduersarius in eandem sententiam profert, quia sic est locutus. [Roma per summos Christi Apostolos, totius Ecclesiæ caput eminent eximium.] Hoc verè dictum est, quia in eo coniuncto inuoluitur S. Petrus.

Præ-

Præterquam quod ibi vox *Capitis* solam designat præcellentiam, quæ verè magna Romæ accessit à S. Paulo.

9 In illis Patribus magnam vim facit Aduersarius, quos ait coæquasse SS. Petrum & Paulum. In quam rem argumentatur ex S. Ambrosio, Augustino, Chryso-
mo, Oecumenio, atque Primasio. Si enim sunt æqua-
les Petrus & Paulus, sanè sicut Petrus fuit summus Pon-
tifex noster, ita & Paulus. Verùm æqualitatem in digni-
tate Pontificia, nemo Patrum prædictorum statuit inter
hos SS. Apostolos. Ac primùm S. Ambrosius ^a non al- ^a 1. 2. de Spir.
legatur cum fide. Agebat S. Ambrosius de Barnaba & ^{sanct. c. 12.}
Paulo, præfatusque vtrumque fuisse à sancto Spiritu de-
lectum in Apostolum nationum, concludit de Barnaba.
[Itaque Spiritus sancti electus imperio, quod ei ad om-
ne redundat insignem meritorum, non fuit tanto indignus
Collegio. Vna enim gratia fulgebat in his, quos spiritus
vnus elegerat. Nec Paulus inferior Petro, quamuis ille
Ecclesiæ fundamentum, & hic sapiens architectus; sciens
vestigia credentium fundare populorum. Nec Paulus, in-
quam, indignus Apostolorum Collegio, cum primo quo-
que facilè conferendus, & nulli secundus. Nam qui se
imparem nescit, facit æqualem.] Manifestè Ambrosius
& Barnabam & Paulum æquiparat Petro, quoad mu-
nus Apostolatus, seu quo ad gratiam disseminandi in
Gentibus Euangelij. Et hæc est vna illa gratia, quàm in
his omnibus fuisse ait, quia eos spiritus vnus elegerat.
Electi autem à Spiritu sancto fuerant ad opus prædica-
tionis æquè ac Petrus, qui tamen solus erat à Christo
electus Pontifex summus.

10 Nec aliud ferunt, quæ Aduersarius addensat ex
crediti Ambrosij (reuera Hilarij Diaconi) Commenta-
rio in S. Pauli Epistolas. Eius verba sunt in Epistolam ad
Galatas ^b. [Paulus gratiam primatus sibi soli vendicat ^b ad cap. 2.
concessam à Deo, sicut & soli Petro concessa est inter
Apo-

Apo-

2 cap. 11.

Apostolos.] Idem. [Petrum solum nominat & sibi comparat, quia primatum ipse acceperat ad fundandam Ecclesiam: se quoque pari modo electum, ut primatum habeat in fundandis Gentium Ecclesijs.] Idem. [Plena authoritas Petro in Iudaismi prædicatione data dignoscitur, & Pauli perfecta authoritas in prædicatione gentium inuenitur.] Rursus. [Quis eorum auderet Petro primo Apostolo, cui clauis regni coelorum Dominus dedit, resistere; nisi alius talis, qui fiducia electionis suae, sciens se non imparem, constanter improbaret, quod ille sine consilio fecerat?] Idem author in Epistolam posteriorem ad Corinthios^a, inducit Paulum dicentem, se nullo Apostolo, atque adeò etiam Petro esse inferiorem. Id ipsum habet Primasius in cap. 2. ad Gal. sed expressius creditus Ambrosius ad illud 2. Cor. 11. *quis infirmatur*, cum addat, Paulum agnouisse, se minorem alijs non fuisse in dignitate, eosque in prædicatione & signis æquasse, tempore solo posteriorem. Sic enim paraphrasticè expressit Aduersarius, quod in illo Commentario minùs commodabat causæ susceptæ. Coeterum hæc loca tanto studio ex authore lubricæ fidei corrogata, nihil planè ad rem nostram faciens continent, si attentè expendentur. Quæritur enim de Pauli ac Petri æqualitate, quoad primatum Pontificium in totam Ecclesiam iure ordinario regendam, quem hîc author disertè agnoscit esse soli S. Petro tributum, ut primo loco est allegatum. Quæcumque autem postea adducuntur, pertinent ad primatum prædicationis in gentibus, ut author loquitur; id est ad gratiam prædicandi diuinitus Paulo non minùs quàm Petro concessam; de quo primatu non agitur. Et in eo verum est, Paulum non fuisse imparem, aut inæqualem Petro, alijsue omnibus Apostolis: quia hæc dignitas Apostolatus, omnibus immediate à Christo obtigit, & cum eadem vniuersalitate; quod

quod sufficit ad aliquam æqualitatem, & ad negandum, fuisse Paulum ea in parte Petro inferiorem, aut minorem; quamuis deesset omnimoda æqualitas ob subordinati- nem & Pauli & aliorum Apostolorum ad Petrum; & ob extraordinariam tantum potestatis possessionem in ce- teris, ordinariam in solo Petro.

11 Eadem porrò opera expedita manēt, quæ ex alijs Patribus in eandem sententiam proferebantur: vt quod S. Augustinus ait ^a, Petrum & Paulum ambos à Deo di- tatos honore vno, etsi Petrum priorē. Vbi manifestè agit de vocatione ad Apostolatam. Nec aliud voluit Chryso- stomus ^b, eandem Paulo prærogationem, ac Petro tri- buens; quamuis cæteroqui solum Petrum fuisse vniuer- salem Ecclesiæ Pastorem, expressè non semel docuerit Chryso stomus, vt benè notauit Matthæus Caryophilus scribens contra Gerganum ^c, & Sixtus Senensis in Bi- bliotheca ^d. Præter cætera verò illustria in hanc rem Chryso stomi loca ^e; placet quod expendens promissum Christi de ædificanda Ecclesia supra Petrum, vocat eum Ecclesiæ caput, atque Pastorem vniuerso terrarum orbi præpositum. Et alibi ^f vocat Apostolorum Principem, ac verticem ipsius cœtus, idcirco à Paulo aditum. Idem denique cū Chryso stomo quoad SS. Petri & Pauli æqua- litatem voluit Oecumenius ^g, qui item adductus est ab Aduersario.

12 Extricantur eodem modo, qui dixerunt, vel da- tas esse S. Paulo clauis, sicut datae sunt S. Petro, vel S. Pau- lum esse collegam, & socium S. Petri. Sed qui dixerunt vtrumque accepisse clauis, vt SS. Chryso stomus ^h, & Maximus ⁱ agunt, ille quidem de clauibus, prout sunt datae omnibus Apostolis, nec aliud ferunt quàm Apo- stolicam dignitatem; quo sensu Christus clauis omni- bus communiter Apostolis detulit, sed non ea singulari ratione qua concessæ sunt Petro, sigillatim. Maximus verò

^a *serm. 25. de Sanctis.*

^b *homil. 1. in ad Rom. & in cap. 1. ac 2. ad Galat.*

^c *ad blasphemiam 31. d. lib. 6. annot. 206. & 221. c. homil. 55. in Matth.*

^f *homil. 87. in Ioan.*

^g *in cap. 19. ad Cor.*

^h *in cap. 1. ad Galat.*
ⁱ *hom. de Apo- stolis.*

a serm. 6.

b ad epist. 4.

c pag. 110.

d cap. 35.

verò clauēs Paulo concessas, accipit de vbertate scientiæ, cuiusmodi clauēs non faciunt ad hoc institutum. Iam qui Paulum Petri collegam dixit Chryfologus^a, aliud noluit, quàm asserere Petrum habuisse Paulum pro adiutore ac socio, qualis denominatur Titus per cōparationem ad S. Paulum, cui sine dubio erat inæqualis. Sanè non rarò Episcopi quicumque, dicuntur Collegæ Romani Pontificis (vt. benè notauit Pamelius^b ex varijs locis S. Cypriani, & Remundus Rufus impugnans Molinæum^c.) Neque tamen propterea æquiparantur Pontifici Romano. Quin etiam in Concilio Carthaginensi^d, quatuor Presbyteri dicuntur *Episcoporum Collegæ*. Num idcirco Presbyteri, pares Episcopis de Concilij illius sententia. Perspicua ergo est mens Chryfologi, qui tantum agit de societate S. Pauli cum Petro in prædicatione, & plantatione Euangelij, non autem de æqualitate in primatu. Obseruanda porrò hoc loco est, Aduersarij in allegando Chryfologo, mala fides. Refert enim Chryfologum dixisse, Christum adiunxisse Petro socium Paulum, in munere vniuersali, omnes suos agnos, & omnes suas oues pascendi: & primatum Apostolorum vtrique esse concessum. Hæc in solo Codice quem Aduersarius habuit apud Chryfologum leguntur. Nam vera Chryfologi verba, sunt ista tantum. [Oues suas Petro, vice sua vt pasceret, ad coelum remeaturus commendat: *Petre, inquis, amas me? Pisce agnos meos.* Istis agnis Collega Pastoris Petri, Paulus, piè pastu plena lactis vbera porrigebat, dicendo: *Lac vobis potum dedi, non escam.*] En quam ista ab ijs discrepant, quæ falsò Aduersarius ex Chryfologo allegabat.

13 Pertinent quoque ad hanc primam seriem, qui dixerunt SS. Petrum & Paulum: *Fundatores esse Ecclesiæ, & Orbis Magistros, ac Patres & Iudices*; quæ omnia Aduersarius arripit pro argumentis summi Pontificatus S. Pau.

S. Pauli ambos *fundasse Romanam Ecclesiam* dixit Dionysius Corinthius. Vniuersalius S. Maximus, dixit eos fuisse *fundatores Ecclesiarum*: idemque ait, hos SS. Apostolos fuisse *fidelium Patres*, ac *humani generis Iudices*: Sed quod S. Paulus cooperatus sit *fundationi Romanæ Ecclesiæ*, prædicando Romæ Euangelium, & multos ad Christum aggregando, non sufficit ad *vendicandam ei dignitatem Capitis Ecclesiæ*. Cætera attributa quæ retuli, de omnibus passim Apostolis dicuntur: sunt enim *Patres nostri*, & ut est in Hymno Ecclesiastico, *Cæli iudices*, ac *Magistri Orbis*, quorum doctrina exundauit per orbem, ita ut omnis terra, doctrina eorum sit repleta. Neque tamen omnes Apostoli, idcirco censentur *capita Ecclesiæ*. Sanè D. Chrysostomus, in horum SS. Apostolorum encomio, quo illud magisterium orbis totius per errorum depulsionem, & Doctorum omnium instructionem ambobus tribuit, peculiariter tamen solum Petrum vocat, *fidei Orthodoxæ principium*, & *magnum Ecclesiæ Sacerdotem*, ac *necessarium Christianorum consiliarum*. Paulum autem non celebrat, nisi ut insignem præconem veritatis, cui eatenus concreditus sit orbis vniuersus, ut eum docendo ad Christum adduceret, illucens tanquam Sol sapientiæ, orbi vniuerso, ut egregie de eo alibi philosophatur idem Chrysostomus.

*a homil. 18. in
ad Rom.*

14. Excutienda sequuntur testimonia Patrum spectantia ad alteram seriem, qua scilicet quædam dicuntur de Romanis Pontificibus per ordinem ad S. Paulum, ex quibus videtur inferri S. Paulum fuisse caput Ecclesiæ. Eiusmodi est, quod aliquando legitur, Romanos Pontifices dictos esse *Vicarios SS. Petri & Pauli*, aut *successores horum Beatorum Apostolorum*: vel quod dicitur ab aliquibus Patribus, *Sedem Romanam esse sedem SS. Apostolorum Petri & Pauli*. Ex his omnibus argumentatur Aduersarius in rem suam.

V

Titu-

Titulum Vicarij SS. Petri & Pauli, retuli ex varijs in Onomastico, vbi etiam exposui, quid in ea locutione sonet vox Vicarij, nempe *suffectum*, & *successorem*. Eum ^a 1. *histor. c. 8.* Vicarij titulum Aduersarius ex Luitprando ^a refert, item ^b *lib. 3. c. 44.* que ex Augustino ^b, quem ait lib. 1. de consensu Euang. cap. 10. asserere suo tempore solitum Christum pingi astantibus hinc inde Petro & Paulo, *tanquam duobus Christi locum tenentibus Generalibus, & duobus Vicarijs per quos regnat in Ecclesia vniuersa, & omnes populos dirigit; ac per quos in ipso nexos, consequenter membra conuenit, & format totum corpus Ecclesie.* Quid clarius pro S. Paulo Ecclesie capite? Sed obseruandum est, hæc non esse D. Augustini verba, sed esse additamentum Ieuathan. Diuus quidem Augustinus refert eo loco, Christum pingi solitum medium inter SS. Petrum & Paulum; indeque ait delusos esse quosdam fabulinos, qui librum comenti à Christo conscriptum, addiderunt, Christum eum librum destinasse duobus lateri suo semper adherentibus discipulis, Petro & Paulo; quasi quia pingebantur ad Christi latera, fuissent Christo maximè familiares. Non plura ibi de his Sanctis D. Augustinus. Itaque reliqua, quæ adduximus, sunt assumpta Aduersarij, falsò attenta D. Augustino.

15 *Successores SS. Apostolorum Petri & Pauli*, leguntur dicti Romani Pontifices à SS. Hieronymo, & Epiphanio, nec non ab Eusebio, & Primasio, & S. Bernardo, ac Vincentio Lyrinensi vocante Sedem Apostolicam; successionem Apostolorum. Verùm Hieronymus, tantum dixit, Damasium honore esse secutum Apostolos. Quod facile exponi potest, quia in eodem solo, vtriusque Apostoli laboribus exulto, ac proinde erga eos grato & honores vtrique rependente eximios, honorem ipse quoque præcipuum tãquam implens Sacerdotij sui nomen, & duplici honore dignus consequebatur. Potest etiam
ca

ea locutio, exponi per syllepsin, qua numerus multitudinis pro singulari numero ponitur; ita ut non dicatur Damafus honore secutus Apostolos, nisi quia secutus est in Pontificio honore S. Petrum. Eusebius & Epiphanius, eatenus Romanos Pontifices vocant SS. Petri & Pauli successores, quatenus contextentes seriem Romanorum Pontificum ad sua usque tempora continuatam, primo loco, & in illius seriei fronte statuunt SS. Petrum & Paulum, hisque successisse aiunt posteriores Pontifices. Signantur item varia loca, quibus dixit Eusebius, hunc aut illum fuisse sextum, vel septimum Romanum Episcopum post Apostolos. Sed hoc postremum non urget nos. Potuit enim quispiam esse Episcopus eo numero post Apostolos, quamvis uterque Apostolus non esset is, cui succedebat, sed solus S. Petrus. Nihilominus enim is, qui talem locum in serie Episcoporum Romanorum tenebat, erat sextus ab Apostolis, vel post Apostolos: id est erat sextus, qui ei solio insidebat, ex quo SS. Apostoli è vita emigrarunt. Itaque hæc loca non moror.

16 Priora verò quibus disertè aliquis dicitur successisse SS. Petro & Paulo, vel quibus fertur S. Paulus fuisse Romæ Episcopus cum S. Petro, quod habet disertè S. Epiphanius^a, urgentur maximè ab Aduersario post M. Antonium de Dominis: è quo non hoc tantùm, sed & multa alia deprompsit. Est qui cum locum neget esse S. Epiphaniij, idque probet, quia ibi Epiphanius ait, quandam Marcellinam multorum Romæ sub Aniceto corruptricem, ad se venisse. At quomodò potuit ad Epiphanium venire Marcellina, tot sæculis antegressa Epiphanium, quandoquidem sub Aniceto multos Romæ corruerat? Sic ratiocinatur doctissimus, & de bonis literis, ipsaque Ecclesia benè meritissimus Habertus^b. Nec licet causari deprauatam Cornarij prisca Interpretis versionem. Tametsi enim verissimum est, Cornarium foedè admodùm

^a har. 27.

^b lib. 2. cap 6. nom. 7.

cap. 16.
 b lib. 1. obser.
 sacrif. cap. 18.
 & 35. & 43.
 cap. 3.

tractasse S. Epiphanium, vt non iam eius Interpres, sed Lanius & Corruptor audire debeat, de quo meritò expostulat Matthæus Galenus in opere de Sacrificio^a, & Iacobus Billius^b. Tamen Græcus Codex quem adducit Habertus, ita habet vt relatum est. Omnino tamen videtur irrepsisse mendum in Græcum Codicem Epiphaniij, & expressam inde Latinam versionem. Nam editio Epiphaniij Latina, ex Iacobi Billij Græcè doctissimi observationibus recognita, non habet, *Marcellina quadam, ad nos aliquando venit, quæ Aniceti Romæ Episcopi tempore plerisque labefactauit* (quæ sanè verba nulla ratione in S. Epiphanium quadrare possunt) sed habet hoc modo, *Peruenit equidem iam ad nos fama, quomodo Marcellina, quadam à Carpocratianis decepta, multos corruptit, temporibus Aniceti*. Quo pacto, locus ille non est cur abiudicetur S. Epiphanio, & alteri antiquo, cuius nulla præcessit, aut subsequuta est mentio, adscribatur. Nec enim solet S. Epiphanius tacitis authoribus laureas eorum decerpere, & operi suo intexere. Quanquam verò is locus esset alicuius antiquissimi, & Aniceto æqualis, Epiphanio tamen est probatus, & enodandus est; quod varij variè præstiterunt. Qui dicunt Epiphanium dixisse tantum, quod Paulus fuerit in vrbe Roma Episcopus; (quod potuit verum esse, quamuis nō esset Episcopus Romanus) non euadunt difficultatem. Nam nihil aliud reuera est, Græcè, *esse in Roma Episcopum*, quàm esse Episcopum Romanum. Sicut Sophronius lib. de Scriptoribus Tertulliani casum describens, ait eum esse euersum, *ἐθόνη καὶ προσηλακισμοῖς τῶν κληρικῶν τῆς ἐν Ρώμῃ ἐκκλησίας*, quod D. Hieronymus dixit, *Romanae Ecclesie Clericorum inuidia, & contumelijs*. Vt planè liqueat, Sophronium latina S. Hieronymi solitum græca facere (vt habetur ex Epist. 134. S. Hieronymi, & ex Scriptorum Catalogo) pro eodem habuisse Græcè *ἐν Ρώμῃ*, ac si latinè dictum esset, *Roma*.

Dein-

Deinde ibidem à S. Epiphonio, eodem modo Petrus dicitur fuisse in Roma Episcopus, quod id de Paulo dicitur. Sicut ergo hoc non obstat verò primatui S. Petri, ita neque primatui S. Pauli. Ad hæc alibi in recensione Episcoporum Romanorum, vterque dicitur egisse Romæ Episcopum.

17 Mihi in Prolegomenis ad Coroniam Auream supra mithram visum est, Paulum dictum esse Romæ Episcopum, quia verè Romæ Episcopalia munera obiit: quamvis impedibiliter à S. Petro, & cum subordinatio-
ne ad eum. Quis enim dubitet, quin Paulus Romæ de- gens, & totus in illius agri cultura, quæ sunt Episco-
porum munia obierit, manus imponens, cum ad confir-
mandum, tum ad inaugurandum in Sacerdotes, & alio-
rum locorum Episcopos? Poterat enim Romæ, etiam
præsente, dummodò non obistente Petro, eadem sua
extraordinaria potestate uti, qua alibi fungebatur. Hæc
ergo munia Episcopalia Romæ obiens Paulus, potuit di-
ci Romæ Episcopus; non quod esset Episcopus Urbis Ro-
manæ, sed quod Romæ degens, esset Episcopus; quam-
vis absque sede determinata, vt Petrus Damiani consi-
deravit, negans eum affixum fuisse vlli sedi, vt posset
quaquaersum excurrere, & zelo quo flagrabat aliqua-
tenus omnibus sedibus præsidere. Non dico Petrum ha-
buisse Paulum pro Coadiutore, in eo sensu in quo Linus,
Cletus, ac Clemens, dicuntur à multis fuisse Coadiuto-
res S. Petri adhuc superstitis; quia Paulus longè alia ra-
tione erat Romæ, quàm tres prædicti.

18 Sic igitur, Paulum tacito saltem Petri assensu, usum esse Romæ Episcopali sua auctoritate, inelusa in
Apostolatu; & eatenus dici potuisse *Episcopum in Roma*,
quamvis non esset Episcopus Romanus. Et eam ob cau-
sam, quia scilicet strenuè cooperatus est Romæ S. Petro,
in muneribus etiam Episcopalibus & Apostolicis, annu-

sup

me-

meratum esse Romanis Pontificibus cum S. Petro; præsertim cum series Romanorum Episcoporum fidei Catholicæ attestantium, per continuatam sanæ doctrinæ ad longa tempora successionem ostentatur Hæreticis, tanquam signum veræ Ecclesiæ: quod faciunt sæpè Patres, ac Hæresologi. Optimè S. Irenæus ^a, & Optatus ^b, nec non S. Augustinus ^c, in Psalmo contra partem Donati, & libro contra Epistolam Fundamenti, & Epistola ad Generosum ^d, Optimè item Tertullianus ^e, ac S. Epiphanius ^f. Plura in hanc rem Doctores, cum tractant notas Ecclesiæ, & benè etiam Campianus ^g. Tunc ergo opportunissimum est, hæreticis ostentare S. Paulum, cuius fulgor tantus est in Ecclesia Dei, vt comprobato rem, & suffragatorem doctrinæ sanæ à S. Petro, & per manus ab eius successoribus acceptæ. Idque præsertim spectabat in ea Romanorum Pontificum enumeratione, admisso S. Paulo, Epiphanius; cuius proindè verbum huic faciens, accipiendum est quasi in palæstra dictum, vt puncto præcedenti ^h cum S. Athanasio loquebamur. Nec est exigendum ad rigorem corticis vocum, sed attendendus scopus loquentis, eique aptanda vocum notio. Quibus ita constitutis locus Epiphaniij in quo M. Antonius de Dominis, & eius asseclæ tantoperè exultarunt, casto impetu cadit.

19. Quamquam etiam si gratis darem, S. Paulum fuisse Urbis Romæ Episcopum, non haberet Aduersarius intentum. Volo hoc gratis dare, & non concedere, quod putò falsum: quia nullus talis Episcopatus S. Paulo tribuendi titulus affulget; non enim ex cessione S. Petri, qui vsque ad mortem eam cathedram constanter tenuit. Neque per allectionem ab eodem S. Petro factam, quia Romanus Pontifex, quamuis eadem cum S. Petro potestate polleat, censetur non posse asciscere sibi aliquem in Cœpiscopum cum eadem plena Pontificia potestate qua

^a lib. 3. cap. 3.

^b lib. 2.

^c cap. 4.

^d epist. 165.

^e l. de præscr.

c. 32. & l. 3.

in Marcio.

lib. 27.

gratione 10.

^h cautione 2.

qua ipse potitur, ac citra subordinationem, qua de re alibi. A fidelibus Romanis multo minùs potuit Pontificium nomen accipere S. Paulus. Dicere autem, quod à Christo accepert, commentitium est, & voluntariè confictum. Non igitur fuit S. Paulus, Episcopus particularis Romanæ Ciuitatis: sed quamuis id darem, non admitterem propterea, Romanos Pontifices esse successores S. Pauli in Pontificia capitis Ecclesiæ dignitate: quia ius illud eaque potestas, est à Christo alligata S. Petro, & ijs ad quos ipse tanquam ad successores legitimos eam transmisit. Soli enim Petro dictum est, *Tibi dabo clauis: & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam: & pasce oues meas.* Cumque clauis illæ, ac fundamentaria suppositio, & passio, essent necessariæ quamdiù Ecclesia hinc militabit, intelligitur Christus qua fuit prouidentia, illarum suarum uocum energiam, ultra S. Petrum ad quosuis (vt ita cum plerisque Patribus dicam) *Sui temporis Petros*, transmittere voluisse, eo ipso, quod S. Petro substituerentur, qui per humanam conditionem non poterat hic perpetuò degere, & uiuere vsque ad mundi clausulam. Quantumuis ergo aliquis alius, quàm Sanctus Petrus (v. g. Sanctus Paulus) fuisset eo uiuente Episcopus Romanus, dignitas Capitis Ecclesiæ, quæ continet ius successionis ad eandem potestatem, estque potestas ordinaria, non posset ei attribui; nec Romani Pontifices ea ordinaria autoritate potiti, dici possent eam aliunde transmissam habere, quàm præcisè à S. Petro, & per successionem ad eum.

20 Ex tam multis de hac successione ad SS. Petrum & Paulum, circa loca Epiphaniij, quæ eam ferre videbantur, expedita manent, quæ Aduersarius ex alijs minùs expressè locutis adducebat. Primasius vocauit Clementem *successorem Apostolorum*, vel per syllepsin, quia S. Petro successit eo ordine de quo accuratè Pamelius^a: vel

quia

^a ad librum de
prescr. c. 32.

quia ambobus Apostolis posterior fuit in cultura agri Romani; Quod autem inducit Paulum, dicentem se non esse Petro inferiorem, quia ambo erant ab vno in vnum ministerium ordinati, valet de ministerio prædicationis, non de pariformi regimine totius Ecclesiæ. S. Bernardus^a Eugenium vocat *SS. Petri & Pauli successorem, ac Vicarium Apostolorum*, eodem sensu, de successione, & suffectione in excolenda Romana vinea. Et intererat. S. Bernardum ad Romanos rebelles Pontifici dantem eas literas, obiectu vtriusque Apostoli in quem iniuria Eugenio irrogata redundabat, terrere refractarios. Locus Vincentij Lyrinensis, quo sedem Romanam vocat *beatam successionem Apostolorum*, eodem modo expeditur, vel per syllepsin sæpè propositam & Scripturis perfamiliarem, vt supra monstraui.

21 Tandem varij Patres, vocantes Sedem Romanam *Sedem SS. Apostolorum Petri & Pauli*, vnde Aduersarius præsidium suæ nouitati captat, adducti & expositi sunt in Onomastico. Aduersarius allegat eam loquendi formulam ex Theodoretto, Dorotheo Thessalonicensi, Drepanio, & Sarisberienfi. Omnes hi idem dicunt. Theodoretus S. Leoni gratulatus est, quod SS. Petri & Pauli throno insedisset; id quod etiam Hormisdæ gratulatur Dorotheus, nec aliud habent Drepanius, ac Sarisberienfis. Sensus porrò est, quem in Onomastico dedi his vocibus *Sedes SS. Apostolorum Petri & Pauli*. Nempe dici sedem S. Pauli, quia in eius Ecclesiæ fundatione, & Sedis Petri collocatione in ea, plurimum laborauit, multos ad fidem prædicatione sua adducens. Itaque duplex series testimoniorum ex Patribus tanto studio aceruata ab Aduersario, dissecta manet.

22 In extremo agmine, annotandi sunt aliqui Patres ab Aduersario in eandem sententiam prolati, sed profectò extra rem. Eiusmodi est S. Ignatius, quem à se stare con-

a epist. 227.
c 242.

contendit, quia dixit S. Paulum fundasse Ecclesiam Antiochenam; unde eruit, S. Paulum non modò fuisse fundatorem illius Ecclesiæ, quod vnum tribuit S. Ignatio, sed etiam fuisse Episcopum Antiochenum æquè ac S. Petrum, quod probat ex Bernaldo authore Apologetici ^{2 cap. 12.} pro Gregorio VII. qui dicit S. Paulum correxisse Antiochiæ S. Petrum, *licet eiusdem Sedis Episcopum*: Nota tò *eiusdem Sedis*. Hoc Aduersarius rapit sibi; quasi sensus sit, vtrumque eadem illa sede potitum. Sed certè hoc est abuti patientia lectorum, nec secus eos habere quàm fungos. Quis enim non videt illum eiusdem Sedis (supple *Antiochenæ*, de qua actum erat) Episcopum, non esse S. Paulum, sed S. Petrum, cui videbatur à Paulo in ipsius Petri, veluti domo deferendum, nec ingerendam inurbanè reprehensionem in Ecclesia propria? Insulsè ergo & prorsus impertinenter, Aduersarius, Antiochenum S. Pauli Episcopatum omnibus retrò antiquis incomperum, nihilque reuera eius causæ commodaturum si admitteretur, inædificat illis Bernaldi verbis; *Paulus ipsum Principem Apostolorum, Antiochiæ, licet eiusdem Sedis Episcopum, liberaliter corripuit.*

23 Æquè appositè pro Romano S. Pauli Pontificatu adducit Aduersarius S. Irenæum, quia dixit SS. Petrum & Paulum Romæ prædicasse, & fundasse Ecclesiam Romanam. Hæ argumentationes quanti sint, frustra docerem. Quid enim? Prædicarunt simul Romæ SS. Petrus & Paulus, simulque Ecclesiam illam crexerunt, aggregata ad Christum ingenti multitudine; (hoc enim est fundare Ecclesias, etiam priusquàm Episcopos accipiant, & hoc ipso modo SS. Petrum & Paulum fundasse Ecclesiam Romanam exponit Nicol. I. ad Consultum 92. Bulgarorum.) Igitur sicut S. Petrus est Rector totius Christianæ Ecclesiæ, ita & S. Paulus. Ne centum quidem bouum paria simul iugata (vt alicubi iocatur Caetanus)

trahendæ ex eo antecedente huic consequentiæ, possent sufficere. Hac ipsa tamen accuratione argumentandi, Aduersarius adducit pro se Tertullianum, quia dixit Petrum & Paulum Euangelium prædicasse Romanis, & illis doctrinam profudisse cum sanguine. Nec maiori cum iudicio, allegat Dionysium Corinthium, quia dixit SS. Petrum & Paulum Romanorum & Corinthiorum Ecclesias fundasse: Et S. Maximum Taurinensem, quia eos appellat fundatores Ecclesiarum. Sanè quotquot primi fidem Christianam in aliqua regione plantarunt, dicuntur ibi plantasse, ac fundasse Ecclesiam. Et plerumque multi simul varijs locis eo modo fundant Ecclesias. Sicque iuxta doctrinam Aduersarij, Ecclesia supra quamuis hydram multiceps esset; nec tantum semel biceps fuisset.

Paulinum adducit Aduersarius, quia dixit SS. Petrum & Paulum esse Medicorum Principes, idest præcellentissimos Medicos, curando ægro Orbis capiti opportunissimos. Quod quid ad rem? Nec illud magis appositè ex eo vrgetur, quod dixerit, Romam utroque hoc Apostolo potentem: quod ad tutelam & patrocinium vrbis in qua vixere aliquamdiu, & denique obiere, est referendum. Eodem iure adducit Aduersarius S. Prosporum, tantum quia dixit SS. Petrum & Paulum reliquisse Romæ Ecclesiam vnã & pacatam. Et hinc quoque multa boum paria aduocanda sunt, vt inde trahatur hæc consequentia. Ergo S. Paulus est Caput Ecclesiæ. Idem esto iudicium de allegatione Ruperti, quia dixit SS. Petrum & Paulum esse Principes Apostolorum, & Christianæ pietatis, ac nostræ in Christo militiæ Magistros, & fratres spirituales vnanimis, Romulo ac Remo discordibus oppositos; quæ omnia tam ad rem pertinent, quàm Auster ad Boream. Vt & illud, quod ex Fulgentio à me edito allegat; SS. Petrum & Paulum in suo ordine ac genere,

nere, inuicem sibi præstare in martyrio, tamque nexos esse, vt cum Petrus dicitur, Paulus non taceatur, & vicissim. Hoc quid ad rem? Id ipsum de omnibus Apostolis dixere S. Chrysostronus^a, & S. Athanasius collaudans S. Andream^b, ac Petrus Damiani agens de S. Bartholomæo, & Alexāder Monachus Encomiaſtes S. Barnabæ. Nemo tamen idcirco statuit, omnes Apostolos, ita esse idem cum S. Petro, vt constituant cum eo idem caput Ecclesiæ vniuersalis.

24 Manifesta est egestas Aduersarij in SS. Patrum pro sua nouitate testimonijs, quæ tam pauca ad rem facientia proferre potuit, nec absque obtorsione & nisu violento: cum nos è contrario, pro primatu solius S. Petri, abundemus dilucidis, ac per se fluentibus Patrum sententijs. Cuiusmodi sunt illæ quibus asseritur, S. Petrum omnibus Apostolis, atque adeo ipsi etiam S. Paulo datum esse superiorem, atque Rectorem. Et illæ quoque vbiuis prostantes, quibus S. Petrus nulla facta S. Pauli mentione, statuitur caput Ecclesiæ. Quod argumentum non est ab authoritate negatiua, sed in re dogmatica omnino euincit non esse aliud quidpiam tale, vt supra monstraui exemplo Triadis personarum diuinarum, ac septenarij Sacramentorum, quæ non licet in pleniorum numerum diffundere, etiam si nullibi expressum sit in reuelatione, non dari aliquid aliud tale. Sufficit enim illud aliquid non esse expressum. Idem ergo est in hoc negotio: ac proinde non fuit, cur Aduersarius despiceret testimonia Patrum penè innumera, quibus tribuitur S. Petro primatus, nulla facta S. Pauli mentione, cum viceuersa nusquam reperiatur tributus S. Paulo Primatus, vel in speciem, tacito S. Petro. Nam quod Aduersarius in contrarium velut caput Gorgonis obiecit locum S. Bernardi^d vocantis Eugenium *successorem Pauli*, inanè prorsus est: cum ibi S. Bernardus alloquens Pontificem ex loco Pau-

^a in laudat.
S. Ignacij.
^b oratione à
Galleto edi-
ta.
^c serm. 2.

^d epist. 237.
Et 250.

li, non potuerit S. Petrum immiscere. Quod idem dicendum est de Petro Cluniacensi cum vrgens Eugenium, adhibito loco S. Pauli, ait ipsum Eugenium, qui vicem Pauli tenebat, exemplo Pauli abs se vrgeri ad omnium Ecclesiarum sollicitudinem.

25 Itaque testimonia penè innumera, quibus S. Petrus Ecclesiæ caput statuitur, tacito S. Paulo, planè euincunt solum S. Petrum (iuxta Patres) esse Ecclesiæ vniuersæ Rectorem. Signarunt eiusmodi testimonia ex omni seculo Christiano, Scriptores duo; Carolus Franciscus d'Abra de Raconis, Vaurensis Episcopus, & Isaac Habertus ex Ecclesiæ Parisiensis Theologo, Episcopus Vabrensis; ambo egregijs doctrinæ & virtutis ornamentis insignes, qui ante nos hoc argumentum versarunt. Possum equidem cum Origene^a ex Iosepho, ac Philone nonnulla de sacro Pōtificis ornatu in rem suam mutato, illud profiteri. [De his dixerunt quidam ante nos: & sicut non decet aliena furari, ita conueniens puto, benè dictis alterius non abuti, fatentem.] Itaque omnia illa Patrum loca, quæ tanto studio, atque iudicio Nobiles hi Scriptores ad hoc negotium collegerunt, mea ipse quoque esse volo, sed legenda apud eos.

26 Pauca alia, quibus discretè, & (vt loquuntur) in actu signato, solus S. Petrus, Rector Domus Dei, & Caput Ecclesiæ asseritur, hîc annotabo: parum sollicitus de annotandis pluribus idem asserentibus, qui meminerim præclari moniti, quo Anastasius Sinaita obsignat collectionem paucorum testimoniorum, quæ protulerat in veritatis Catholicæ confirmationem. [Eorum quæ ipsi exhibuimus, paucitas, nihil afferet impedimenti cupientibus pleniorē & honestam secum auferre satisfactionem. Vnius enim fide digni autoritas, quod à tali dictū sit, nihil minùs reddit acceptabile, quā quæ à numerosa multitudine sūt dicta: Idē enim in omnibus est spiritus.]

S. Gre;

S. Gregorius Nyssenus ea in SS. Petrum & Paulum laudatione, quam Gretserus è Viennensi Bibliotheca edidit, nec in nuperis operum Nysseni editionibus comparet, insigniter in hâc rem differit. Nam agēs de S. Matthiæ suffeccionem in locum Iudæ per Petrum, sic habet. [Qualis Petrus, qui Coapostolorum electionem instituit, & ad parem sibi functionem euehit, quod nulli alteri, nisi soli Christo competere scimus? hoc enim omni honore, & dignitate eminentius est; & soli Petro ex omni mortalium numero hæc felicitas obtigit, quippè qui loco Christi, aliorum Dux & Princeps à Christo constitutus erat, eiusdemque locum erga alios tenebat; propter quæ nullus ex alijs Apostolis tanta admiratione dignus est, quanta Petrus. Quem enim alioqui, discipulorum omnium feruentissimum discipulum Christi nominamus, eum nunc loco & vice Christi Apostolis præfektum conspicantes, quo tandem loco reponemus?] Rursus inferiùs exponens retributionem trinæ eius confessioni repensam, ait. [Propter quæ hoc etiam honore super omnes alios affectus est; nam quibus Principibus non est venerabilior, quibus Regibus non augustior, quem sciamus locum Christi, & à Christo, Pastorem & Doctorem omnium gentium vbique terrarum constitutum esse; quàm dignitatem in perpetuum seruat;] utique in successoribus.

27 Neque dici potest, quod Aduersarius obtendit, hæc scilicet spectare comparationē Petri cum alijs Apostolis, non autem cum Paulo. Hoc inquam dici nequit; tum quia locutio est vniuersalissima, & excludens omnem alium; tum quia disertissimè ea ipsa laudatione Nyssenus, docet hæc omnia ad Paulum æquè ac ad alios Apostolos esse extendenda. Locum iam ex necessitate supra retuli, & nunc extorquet hoc negotium, ut eum repetam: Quod Aduersarius, qui toties & tam frequenter

ter ingerit ac regerit eadem loca, non poterit improbare. Præfatus ergo ibi Nyssenus, factam Petro retributionem, consequenter ad professionem trinam amoris, ut Petri decorum cum Pauli ornamentis de quibus prælocutus fuerat contentionem instituat, ait. [Ex quo (ex trina confessione) ea dignitas Petro venit, qualis nulli alteri. Et consultissimum fuerit, hanc gratiam & honorem illum excellentissimum cum nullo alio comparare velle. Et licet Paulus ad Christum in coelum ascenderit, ut disceret, quæ discere, & alios docere decet, attamen Petrus eundem iam coelo delapsus præsentem habebat, & quæ faciendæ essent, & quæ non, exponentem, sibi que ouium præfecturam tradentem, coram audiebat.] Agnoscit manifestè Nyssenus, Petrum Paulo fuisse superiorem, & ei distribuisse partem ouium Christi, quarum curam haberet; assignando scilicet oras quas priùs lustrare instruendo Euangelio oporteret. Mox item instituta disputatione de æqualitate horum Sanctorum, cum præmisisset, hinc Petrum, hinc Paulum, alteri præcellere, concludit. [Etsi æqualitatem constituimus, attamen non dicimus, quod singuli sint caput omnium, quod meritò posuimus, & asseruimus, &c. An non sufficit omnis contradictionis expers Dominica sententia, quæ Petro primas in omnes concessit?] De Nysseni mente in præferendo S. Petro, & alijs discipulis, & Paulo, non est relictus ambigendi locus.

^a *epist.* 89.

^b *epist.* 19.

28 S. Hieronymus disertè S. Petrum statuit *maio-rem*, ac præcessorem, & Principem, respectu S. Pauli ^a. Id quod etiam habet S. Augustinus ^b, extollens humilitatem S. Petri, passim se corrigi à minore; nec simulatè, sed seriò id vult gestum. At S. Hieronymus (quod nunc nostra non refert) ne Paulus dicatur arroganter egisse, superiorem suum reprehendendo, vult eos ex composito prudenter simulasse dissidium. Potestque eodem flecti

S. Cy-

S. Cyrillus ^a, qui respondens Iuliano eam Apostolorum
 diffensionem obijcienti, & Petrum à Paulo reprehensum
 damnanti, vocat rem ab eis gestam, *artificiofissimam di-*
spensationem, quæ etiam videtur fuisse Philonis Carpathij
 sententia, ad illud Cant. *filij matris meæ*: dicentis, eam
 fuisse *sanctam & honestam pugnam*. Non fuissent autem
 tantoperè solliciti SS. Patres, de modo purgandi præten-
 sam S. Pauli arrogantiam, si credidissent S. Paulum non
 fuisse S. Petro inferiorem. Id quod multò magis dici po-
 test de Clemente Alexandrino apud Eusebium ^b, de que ^{b 2. biffer.}
 Dorotheo in Synopsi, qui eum Cephæ quem S. Paulus ^{cap. 12.}
 reprehendit, negarunt esse S. Petrum, ne cogerentur ad-
 mittere, S. Paulum in suum superiorem insurrexisse.
 Quorum omnium discussio apud Baronium ^c legi po- ^{c anno 51.}
 test; & apud eos quos retuli agens de simulatione in re-
 bus in Opere de Æquivocatione ^d. Nunc satis est, om- ^{d c. 26. n. 14.}
 nes illos Patres, qui pro ea D. Petri reprehensione sunt
 solliciti, videri suffragatos auctoritati S. Petri supra S. Pau-
 lum.

29. Arnobius iunior ^e, monstrans quanti apud Deum ^{e in Ps. 138.}
 sit poenitentia. [Ecce (inquit) Apostolo poenitenti suc-
 curritur, qui est Episcopus Episcoporum; & maior gra-
 dus redditur ploranti, quàm sublati est denegati. Quod
 ut doceam, illud ostendo, quod nullus Apostolorum no-
 men *Pastoris* accepit: Solus enim Dominus Iesus Chri-
 stus dicebat *Ego sum pastor bonus, me sequuntur oves meæ*.
 Hoc ergo nomen sanctum, & ipsius nominis potesta-
 tem, post resurrectionem suam Petro poenitenti conces-
 sit, & ter negatus negatori suo hanc quam solus habuit
 tribuit potestatem, ut non solum recuperasse, quod ami-
 serat, probaretur, verùm etiam, & multo ampliùs, poeni-
 tendo quàm negando perdiderat, acquisisse.]

30. S. Bernardus splendidissimè ^f in hanc rem disserit, ^{f lib 2. de con-}
 agens cum Eugenio, quem ait longè differentiùs præ alijs ^{sider. cap. 8.}

Pa-

Pastoribus nomen hæreditasse; eo quod alijs singuli sint assignati greges; ipsi verò, omnes sint crediti, in vnum gregem adunati, ita vt vni vnus subsit. Additque. [Hoc modo ouium, sed & Pastorum tu vnus omnium Pastor. Vnde id probem quæris? Ex verbo Domini. Cui enim non dico Episcoporum, sed etiam Apostolorum, sic absolute & indiscrete commissæ sunt oues?] Monstrat, omnes planè oues, nulla excepta, esse Petro commissas à Christo, quem ait committentem vni omnes oues, commendasse vnitatem: [Quia vbi vnitatis, ibi perfectio. Reliqui numeri, perfectionem non habent, sed diuisionem, recedentes ab vnitatis.] Itaque pro vna Ecclesia, eaque perfecta, vnus Pastor eminentissimus de Bernardi sententia institutus est S. Petrus, subiectis ei tanquam ouibus, alijs, etiam Apostolis, ne Sancto quidem Paulo excepto; quia vt ibi philosophatur S. Bernardus, Christus nihil distinxit, nihil exceptit: Vbi autem lex non distinguit, nec nos distinguere debemus.

^a *serm. de S.
Ioan. Euan-
gelistis,*

31 Author Latinus Catholicissimus, cuius sermones nomine Eusebij Emisæni, & Græci, & Arriani absurde circumferuntur, errore non nouo, & apud Gratianum notando, similem argumentationem contexit ^a, quæ perspicue S. Paulus Petro Pastori, vt ouis subijcitur. Tractans enim eam Christi ad Petrum allocutionem, *Pasce oues meas.* [Prius (inquit) agnos, deinde oues ei commisit. Pascit igitur Petrus agnos, pascit & oues: pascit filios, pascit & matres: regit & subditos & prælatos. Omnium igitur Pastor est, quia præter agnos & oues in Ecclesia, nihil est.] Viderit Aduersarius, an S. Paulus sit extra Ecclesiam. Nam si in Ecclesia, quantumuis sit Pastor, Petro subest, de huius authoris sententia, manifestè nixa Scripturæ.

^b *epist. xi.*

In hac clausula, accommodabo non incommodè ad rem præsentem illud Paciani ^b quærentis, paruam apud illos

illos cum quibus agebat, de Apostolicis viris, paruum de primis Sacerdotibus, atque Sanctissimis Doctoribus currere auctoritatem. Dolet tot annosos Episcopos, tot Martyres, tot Confessores, aliter locutos, quàm illi tunc loquerentur, contemni. Hæc mihi quoque iusta est querela. Patres vniuersi, vt vt pauci omnino per obtorsionem manifestam aliò trahantur, solum S. Petrum habuere pro supremo Ecclesiæ Rectore, ac visibili capite. [Age, si illi, vsurpando nomini huic, authores idonei non fuerint, nos idonei erimus negando? Et nostram, potiùs auctoritatem Patres sequentur, & emendanda, Sanctorum cedit antiquitas, & iam putrescentia vitij tempora, canos Apostolicæ antiquitatis eradent?] Indignum id sanè ac iniquum, meritoque subiiciendum anathematizationi illi, qua Petrus Cellensis^a percellit omnem nouitatem à sensu, & doctrina SS. Patrum exorbitantem, cuiusmodi manifestè est ea de qua agimus.

a præs. ad librum de panibus.

P V N C T V M X I.

Doctores Catholici omnes, pro solius S. Petri primatu steterè, solis Hæreticis pro S. Pauli ad S. Petrum coæquatione sollicitis.

NON exiguum veritatis Catholicæ de solius S. Petri primatu argumentum esse putò, quod quisquis demum sit is, qui hunc Pauli primatum recens inuenit, hætenus tamen nemo Catholicorum Doctorum pro eo stetit. *Doctores Catholicos* intelligo, eos qui Patres sunt subsequuti, solentque distribui in classes quatuor, nempe Expositiuorum

Y (vul-